

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ВІД ПРЯМИХ ПОДАТКІВ ДО ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Коптєва Г.М., Адаменко А.Р.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Стратегічним завданням управління держави є забезпечення ефективного механізму її функціонування, щоб державна казна наповнювалась і, при цьому, не здійснювався тиск на розвиток бізнесу. Пряме (прибуткове) оподаткування підприємств спричиняє серйозний вплив на розвиток підприємництва, оскільки воно може як стимулювати, так і дестимулювати його розвиток. У табл. 1. представимо структуру бюджетоутворюючих податкових надходжень від прямих податків у загальній сумі доходів зведеного державного бюджету.

Таблиця 1 – Аналіз структури податкових надходжень від прямих податків до зведеного державного бюджету України за 2015 – 2020 рр, %

Податкові надходження за роками	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення	
							2020-2019	2020/2019
Податок на прибуток підприємств	5,99	7,69	7,22	8,97	9,10	8,61	-0,49	0,95
Податок на доходи фізичних осіб	15,33	17,73	18,26	19,41	21,36	21,44	+0,08	1,00
Рентна плата та плата за користування інших природних ресурсів	6,43	5,95	5,03	4,23	4,03	4,15	+0,12	1,03
Усього податкових надходжень за прямими та непрямими податками	77,85	83,14	81,45	83,29	82,98	82,57	-0,41	0,99

Отже, за досліджуваний період спостерігається тенденція до сталості податкових надходжень до бюджету України. В цілому податкові надходження показали незначний приріст. Так, у 2020 році вони склали 82,57%, що порівняно з 2019 роком навіть менше на 0,41%, темп приросту при цьому склав 0,99 п.п, що на 0,01 п.п. менше за попередній рік. У 2020 році в загальній структурі податкових надходжень прямі податки склали 34,2%. Порівнюючи ці показники з 2019 роком, надходження прямих податків зросли на 0,29%.

Основними факторами впливу на структуру податкових надходжень до бюджету країни за досліджуваний період стали зміни до чинних законодавчих актів, які зумовлені коригуванням податкової політики держави в частині зміни податкових ставок, бази оподаткування, податкових пільг, відміни щомісячної авансової сплати податку на прибуток та запровадження щоквартального декларування тощо. Вагомим впливом на дохідну частину бюджету у 2020 році стала коронавірусна хвороба, яка охопила пандемією весь світовий простір, і змінила тренди розвитку економіки. Також чинниками впливу на надходження до бюджету є обсяги виробництва продукції, обсяги імпорту та експорту, податкове навантаження, рівень тінізації доходів, інфляція тощо.